

Folketingets Forsvars-, Samfundssikkerheds- og Beredskabsudvalg
Christiansborg

Folketingets Forsvars-, Samfundssikkerheds- og Beredskabsudvalg har den 26. februar 2025 stillet følgende spørgsmål nr. 152 (Alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Sascha Faxø (ALT).

Spørgsmål nr. 152:

”Vil ministeren præcisere, hvilke kriterier regeringen vil benytte til at vurdere, hvornår Danmark eventuelt bør tilbagekalde frafaldelsen af jurisdiktion over amerikansk militærpersonel, og hvordan disse kriterier sikrer, at Danmarks suverænitet opretholdes i praksis?”

Svar:

De gældende NATO-regler på området fremgår af artikel VII, stk. 3, litra a, nr. i-ii, i overenskomst af 19. juni 1951 mellem deltagerne i Den nordatlantiske Traktat vedrørende status for deres styrker, jf. bekendtgørelse nr. 44 af 11. august 1955 i Lovtidende C (NATO SOFA).

Det følger heraf, at hvis medlemmer af amerikanske styrker begår lovovertrædelser i Danmark, der er strafbare efter både dansk og amerikansk ret, så har USA fortrinsret til at udøve straffemyndighed, når lovovertrædelserne er begået i Danmark som led i tjenesten eller mod medlemmer af de amerikanske styrker, deres pårørende, amerikansk ejendom eller sikkerhed. Danmark har som udgangspunkt fortrinsret til at udøve straffemyndighed i alle andre tilfælde, jf. bestemmelsens litra b.

Den 21. december 2023 underskrev Danmark aftalen om forsvarssamarbejde mellem regeringen i Danmark og regeringen i Amerikas Forenede Stater (herefter forsvarssamarbejdsaftalen).

Det følger af NATO SOFA artikel VII, stk. 3, litra c, at det land, der har fortrinsret til at udøve straffemyndighed, kan frafalde sin fortrinsret. Det følger af forsvarssamarbejdsaftalens artikel 12, stk. 1, 2. pkt., at Danmark gør brug af sin suveræne ret til at frafalde sin fortrinsret til at udøve straffemyndighed over medlemmer af de amerikanske styrker for ikke-tjenstlige lovovertrædelser på dansk territorium i overensstemmelse med NATO SOFA artikel VII, stk. 3, litra c.

Dato: 26. marts 2025

Enhed: Lovgivning
Sagsnr.: 2025/002207
Dok.nr.: 1006408
Bilag: Ingen

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

Tlf.: +45 7281 0000
Fax: +45 7281 0300
E-mail: fmn@fmn.dk
www.fmn.dk

EAN: 5798000201200
CVR: 25 77 56 35

Det følger herudover af artikel 12, stk. 1, 3. pkt., i forsvarssamarbejdsaftalen, at danske myndigheder i konkrete tilfælde af særlig vigtighed for Danmark kan vælge at tilbagekalde frafaldelsen. Det bemærkes her til, at de relevante danske myndigheder i overensstemmelse hermed fra sag til sag vil foretage en vurdering af, om der er tale om tilfælde af særlig vigtighed for Danmark, som tilsiger en tilbagekaldelse.

Forsvarssamarbejdsaftalens artikel 12 medfører ikke, at USA tildeles kompetence til at udøve straffemyndighed, som de ikke allerede har hjemmel til i NATO SOFA artikel VII, stk. 3, litra c. Danske myndigheder har således bl.a. fortsat udelukkende (eksklusiv) straffemyndighed over lovovertrædelser, som alene er strafbare efter dansk lovgivning, men ikke amerikansk, selv med hensyn til medlemmer af de amerikanske styrker. Danske myndigheder har yderligere som udgangspunkt fortsat straffemyndighed over pårørende til medlemmer af de amerikanske styrker samt personer, der er statsborgere i eller har fast bopæl i Danmark, medmindre de er medlemmer af de amerikanske styrker.

Hvis der måtte vise sig behov for at fastsætte nærmere regler om den praktiske gennemførelse af forsvarssamarbejdsaftalens artikel 12, vil der med forslag til lov om forsvarssamarbejde mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater m.v. blive tilvejebragt hjemmel hertil.

Det bemærkes afslutningsvist, at forsvarssamarbejdsaftalen er en mellemstatslig aftale mellem Danmark og USA. Forsvarssamarbejdsaftalen medfører ikke, at der overlades suveræniteten til USA i medfør af grundlovens § 20.

Med venlig hilsen

Troels Lund Poulsen